

Oponentský posudek diplomové práce dr. Ivany Schmidtové na téma „Psychodiagnostika v personální psychologii. Souvislosti mezi vybranými osobnostními charakteristikami medicínských reprezentantů ve vztahu k jejich pracovnímu výkonu.“

Diplomová práce je věnována variaci na jeden z nejčastějších problémů řešených v personální psychologii, týkajících se psychologické diagnostiky s využitím ke zjišťování osobnostních odlišností pracovníků v souvislosti s jejich pracovní výkonností a úspěšností. Práce je rozdělena do dvou částí (v podstatě do dvou rozsáhlých kapitol), zaměřených jednak na zpracování relevantních obecných poznatků a východisek vztahujících se k tématu, jednak na prezentování výzkumného projektu zpracovaného autorkou.

Obecná a teoretická část práce je zaměřena na dva tematické okruhy: (1) psychodiagnostiku osobnosti v personální psychologii a (2) hodnocení pracovního výkonu. V prvním tematickém okruhu je položen akcent na pojetí osobnosti a psychodiagnostiku osobnosti člověka s vyústěním do charakteristiky vybraných osobnostních dotazníků. Největší pozornost je věnována diagnostickému nástroji použitému v realizovaném výzkumu – šestnáctifaktorovému osobnostnímu dotazníku 16 PF. Rozsáhlejší druhý okruh je účelovým souhrnem velmi široké problematiky hodnocení pracovního výkonu. Autorka selektivně pojednává o nejdůležitějších kontextech tohoto procesu. Vyústěním tohoto okruhu je přehled hodnotících metod.

K této části diplomové práce nemám žádné kritické připomínky nebo výhrady, spíše volné komentáře. Autorka se při zpracování striktně drží použitých odborných zdrojů, které vhodně využívá k vytvoření poznatkového zázemí pro empirickou část práce. Uvítal bych v některých místech textu více vlastní autorské invence a zpracování, což by vedlo k větší preciznosti a „vykreslení“ tematických celků. Tak například v části 1.1.1, která vyznívá velmi stroze, se nabízí vyústění obecného ladění pojetí osobnosti člověka (lze rozumět důvodu, proč byl zpracován pouze určitý nástroj, který svým obsahem plní svou funkci) do pohledu na osobnost člověka v pracovní činnosti. Takto se lze dotknout významných obecných námětů souvisejících s osobností člověka v kontextu práce (například psychická způsobilost pro práci, rozvoj pracovních kompetencí, eliminace osobnostních rizik při pracovní činnosti apod.). Přehled vybraných osobnostních dotazníků může být například doplněn rozbořením či úvahou, které okolnosti se podílí na volbě toho vhodného dotazníku pro daný účel diagnostikování. Tím chci naznačit význam a váhu vlastního pohledu, hodnotícího náhledu a poznámek k textu založeném převážně na odkazech jiných autorů.

V empirické části práce (spíše než experimentální, jak je v názvu kapitoly) seznamuje autorka s koncepcí výzkumného projektu a s jeho cíli, s popisem a utvářením sledovaného souboru probandů, se zpracováním a vyhodnocením výsledků. Do této části práce je v úvodních pasážích vhodně začleněna charakteristika profese vykonávané sledovanou profesní skupinou.

Autorka se dobře vypořádala se sestavením zkoumaného vzorku na základě firemního hodnocení a s první fází výzkumu, která neprokázala významné osobnostní rozdíly ani v kategoriích úspěšní – méně úspěšní pracovníci, ani z hlediska odlišnosti pohlaví probandů. Významné odlišnosti (kvalitně zpracované a ilustrativně dokumentované) se projeví mezi zkoumanými prodejními specialisty a obecnou populací, na níž byly vytvořeny hodnotící normy použitého výzkumného nástroje. Za velmi cennou považuji závěrečnou diskusi, kde se autorka zabývá úvahami souvisejícími s některými věcnými kontexty provedeného šetření, včetně námětů na další možné výzkumné zaměření. Závěrečnou úvahu chci věnovat zamyšlení, zda by navržený výzkumný projekt nezískal na větší preciznosti využitím

stanovených hypotéz, jejichž formulování by umožnila dosavadní známá a provedená šetření (viz diskuse v části 2.7).

Závěrem – posuzovaná diplomová práce je věnována stále aktuálnímu tématu, které má značný praktický význam. V obecné části práce využívá autorka relevantní domácí a zahraniční literaturu k vytvoření potřebného souboru poznatků, z něhož vychází v empirické části práce. Jednotlivé kapitoly jsou logicky členěny a mají potřebnou gradaci směřující k realizaci výzkumného projektu. Text je psaný kultivovaným odborným jazykem s respektováním citačních standardů. Empirická část práce je vymezena sledovanými cíli, jsou zachyceny úvahy metodologické povahy, postup šetření, kvalitně jsou zpracovány a ilustrovány dosažené výsledky. Zpracovaná diskuse svědčí o potřebném náhledu autorky na pracovní činnost probandů, na postupy hodnocení jejich práce a dokazuje obeznámenost s podobnými zahraničními výzkumy. Vyústěním uvedeného jsou racionální náměty na další možné návazné zkoumání vztahující se k osobnosti specifické skupiny prodejců.

Vzhledem k uvedenému doporučuji, aby se posuzovaná diplomová práce stala předmětem obhajoby. V posudku uvedené komentáře necht' jsou námětem do rozpravy v rámci obhajoby.

Navržené hodnocení: výborně.

V Praze dne 21.8.2012

Doc. PhDr. Milan Rymeš, CSc.